

Aşure Günü

Abdullah Bey: “On Muharrem’in târihî veya dînî önemi nedir? Bu gün aşûra pişiriliyor. Bunun sebebi ve hikmeti nedir? Sünnet midir, örf müdür? Bu gün oruç tutulur mu?”

Hazret-i Âdem Aleyhisselâm zamanından beri müstesnâ bir gün olarak tanınan Muharrem’in onuncu gününe Aşûrâ günü deniyor. Arapça “aşr” veya “âşir” kelimelerinden türetilmiş olan “aşûra”, onuncu gün demektir.

Aşûrâ gününe izâfe edilen bir hayli tarih vardır. Özetlersek; Allah Teâlâ’nın Arşı, Melekleri, gökleri, yeri ve Hz. Âdem Aleyhisselâm’ı bugün yarattığı; Hazret-i Âdem Aleyhisselâm’ın tövbesinin bugün kabul edildiği; Hazret-i Nuh Aleyhisselâm’ın gemisinin Cûdî dağına bugün oturduğu; Hazret-i Yûnus Aleyhisselâm’ın balığın karnından bugün çıkarıldığı; Hazret-i İbrâhim, Hazret-i Mûsâ ve Hazret-i İsa Aleyhimüsselâm’ın bugün doğdukları; Hazret-i İbrâhim Aleyhisselâm’ın Nemrut’un ateşinden bugün kurtulduğu; Hazret-i Yakub Aleyhisselâm’ın oğlu Yûsuf Aleyhisselâm’a bugün kavuştuğu; Hazret-i Eyyub Aleyhisselâm’ın hastalıktan bugün şifâ bulduğu; Hazret-i Mûsâ Aleyhisselâm’ın kavminin Firavunun zulmünden bugün kurtulduğu ve Firavunun bugün denizde boğulduğu; Hazret-i Dâvud Aleyhisselâm’ın tövbesinin bugün kabul edildiği; Hazret-i Süleyman Aleyhisselâm’a bugün mülk verildiği; Hazret-i İsa Aleyhisselâm’ın bugün gökyüzüne yükseltildiği rivâyetleri mevcuttur. Bu haberlerden bir kısmının Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm tarafından da doğrulandığı bilinmektedir.

Medîne’ye hicretinden sonra Yahûdîlerin Aşûrâ gününde oruç tuttuklarını gören Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm, kendisi bildiği halde:

“Bu ne orucudur?” diye sordu.

Yahûdîler:

“Bugün salih bir gündür! Bugün Allah’ın, Benîisrâil’i Firavunun elinden kurtardığı gündür! Mûsâ (as), bu İlâhî lûtfâ şükür için oruç tutmuştur. Bundan dolayı biz de tutarız!” dediler.

Allah Resûlü Aleyhissalâtü Vesselâm da bu haberi yalanlamayarak:

“Biz Mûsâ’nın sünnetini ihya etmeye sizden daha ziyade lâaykız!” buyurdu, o gün oruç tuttu ve ashaba da oruç tutmalarını emretti.¹

Buharî’de, Hazret-i Âişe’den de (ra) şöyle bir rivayet mevcuttur: Câhiliyet devrinde Kureyş, Muharrem’in onuncu gününde (Aşûrâ gününde) oruç tutardı. Hicretten önce Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm da bugün oruç tuttu. Medine’ye hicretlerinden sonra da Muharrem’in onuncu günü oruç tutmaya devam etti. Ashaba da bugün oruç tutmalarını emretti. Ancak Hicretin ikinci senesi Ramazan orucu farz kılınca Muharrem’in onuncu günü orucunu bıraktı. Artık dileyen bu orucu tuttu; dileyen tutmadı.²

Hazret-i Âişe’den (ra) bir diğery rivayet de şöyledir: “Ramazan orucu farz kılınmazdan önce Müslümanlar Muharrem’in onuncu gününde (Aşûrâ gününde) oruç tutarlardı ve Kâbe’ye yeni örtü örterlerdi. Cenâb-ı hak Ramazan orucunu farz kılınca, Allah Resûlü Aleyhissalâtü Vesselâm: ‘Muharrem’in onuncu günü orucunu tutmak isteyen yine tutsun; tutmak istemeyen de tutmasın!’ buyurdu.³

Hazret-i Nuh (as) zamanından beri bütün Hak dinlerde makbul olan Muharrem’in onuncu gününde oruç tutmak, Yahûdiler için farz kılınmıştı. Peygamber Efendimiz (asm) önceleri Muharrem’in onuncu gününde oruç tutmuşsa da, Ramazan orucu farz kılındıktan sonra bırakmış ve Yahûdîlere muhalefet olsun diye bugün nafîle oruç tutmak isteyenlere ya bir gün öncesi ile, ya da bir gün sonrası ile birlikte oruç tutmalarını tavsiye buyurmuştur.

Netice olarak, Muharrem’in onuncu günü bir gün öncesi veya bir gün sonrası ile oruç tutmayı sünnet olarak zikredebiliriz. Bunun dışında Muharrem’in onuncu gününe mahsus olarak yapıla gelen yıkanmak, gözlere sürme çekmek, süslenmek, kına yakmak, bayramlaşmak, hububat ile karışık aşûre pişirmek, sadaka vermek, mescitleri ziyaret etmek, kurban kesmek gibi davranışlar sünnet değil, mubahtır. Muharrem’in onuncu gününde “aşûre” adıyla bilinen aşı pişirmek ve dağıtmak, örfümüzce benimsenmiş güzel bir âdettir.

Bedüzzaman Hazretlerinin “vak’a-i ciğersûz” (ciğer yakan hadise) diye nitelediği⁴ Hazret-i Hüseyin’in (ra) Kerbelâ’da şehit edilişide, kaderin bir cilvesidir ki, Hicrî 10 Muharrem 61 yılında, yani bugün vaki olmuştur. Muharrem’in onuncu gününün Şiâ için siyâsî önem içermesi ve bir matem günü olarak ilân edilmesi de bundandır.

Bu vesileyle; asırlar önce bugün insafsızca şehit edilen ve Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin (ra), Cevşenü’l-Kebîr’i ders aldığını bildirdiği iki imamdan birisi olan⁵ Hazret-i Hüseyin’in (ra) Cennet-mekân ruhunu bugün hayırla ve duâ ile analım.

DUÂ

Ey Kuddûs-i Bâkî! Sana kırık dökük yönelişlerimi tamama ve kemâle erdir! Zikrimi makbul kıl! Sa'yimi meşkûr kıl! Amelimi mağfur kıl! Günahlarımı bağışla! Hatalarımı ört! Ayıplarımı setreyle! Beni Sana mutî kıl! Ben Seni unutursam, Sen beni unutma! Âmin!

Dipnotlar:

- 1- Sahih-i Buhârî, C.6, Savm, No: 945
- 2- Buhârî, C.6, Savm, No:944
- 3- Buhârî, C.6, s. 106
- 4- Bedüzzaman, Mektûbât, s. 99
- 5- Bedüzzaman, Emirdağ Lahikası, s.1 83